

Posudek na bakalářskou práci Renaty Gábrišové na téma „Problematika týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte v ČR“

Vedoucí práce: Mgr. Jana Běhanová

Oponent: Mgr. Zdeňka Schreierová

Volba tématu: Autorka zvolila aktuální a přínosné téma, z práce je znát osobní zaujetí problematikou. K tématu přistupuje zodpovědně a snaží se o ucelený pohled. Jedním z cílů práce bylo zvýšení informovanosti veřejnosti.

Teoretická část a literatura: Tato část je celkově adekvátně strukturována, čtenáři přináší podstatné informace z dané problematiky (tj. CAN). Oceňuji podrobný a praktický popis předmětu činnosti jednotlivých krizových center a specializovaných organizací, které v této oblasti pracují. Podrobně mapuje diagnostické a terapeutické postupy při práci s dětmi a jejich rodinami. Autorka prokázala rovněž schopnost zorientovat se v oblasti právních předpisů z oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Výběrem literatury autorka dostatečně pokryla zpracovávanou problematiku, přičemž využila většinu v českém jazyce dostupné literatury. Ke kvalitě práce přispělo rovněž využití článků publikovaných v zahraničních periodikách a využití internetových zdrojů. Pro čtenáře je taktéž přínosný seznam doporučené literatury.

Empirická část (výzkumný problém, vzorek, metody): Cílem praktické části bylo zjistit úroveň informovanosti veřejnosti o problematice CAN, prevenci, rizikových faktorech a dalších s tím spojených tématech. Autorka formuluje celkem šest hypotéz. Hypotézy jsou formulovány přiléhavě, přičemž pouze u hypotézy č. 1 dávám jako podnět, jak moc je podstatné, aby široká veřejnost znala význam zkratky „CAN“, a to s ohledem na to, že se jedná o zkratku anglického sousloví – tedy zda tato otázka se neměla zaměřit spíše na to, co si respondenti představují pod pojmem týrání a zneužívání dítěte. Výzkumnou metodou byl strukturovaný dotazník vyplněný souborem 100 respondentů. Pro potřeby bakalářské práce považuji rozsah výzkumného souboru za dostačující. Dotazník je relativně podrobný, přičemž oceňuji, že byl proveden rovněž určitý pilotní předvýzkum. Zvolená metoda odpovídá tématu práce a cílům její empirické části. Přesto dávám podnět k zamyšlení se nad některými otázkami formulovanými v dotazníku. Např. u otázky č. 17 (Co si představujete pod trestem pro dítě?) – otázka působí poněkud nejednoznačně, přičemž její formulace mohla ovlivnit odpovědi na ni; tedy např. zda je míněn přiměřený trest nebo zda je míněno již jednání, které má dítěti ublížit, popř. dávám k diskusi, zda tato otázka neměla být formulována spíše otevřeně. V dotazníku mohly být zařazeny také kupř. otázky zaměřené na zjištění toho, které formy trestu považují respondenti za přiměřené a které již považují za nepřiměřené, popř. na otázky zjišťující, ve kterých situacích považují tělesný trest za nepřiměřený či nepřijatelný, a naopak, ve kterých situacích se jim tělesný trest jeví jako účinný či dokonce jako jediný možný.

Výsledky práce a přílohy k ní: Výsledky jsou prezentovány přehledně v tabulkách a stručných popisech k nim. Ve výsledcích jsou rovněž prezentovány odpovědi na jednotlivé hypotézy vznesené na úvod empirické části. Hypotézy jsou zodpovídány přiléhavě. Prezentace výsledků je zajímavě doplněna formou výsečových grafů (příloha č. 6). Pouze u otázek, kde je možnost více odpovědí (např. otázky č. 6, 7, 9, 10, 14, 15), působí zvolený způsob prezentace ne zcela přehledně. Pokud někdo odpověděl více než jednou možností, je pro získání výsledků nutné sledovat dvě tabulky či dva grafy. Výsledky mohly být zpracovány také přepočítáním

do jedné tabulky, popř. jednoho výsečového grafu. Např. u otázky č. 6 by vyhodnocení bylo, že o syndromu CAN získalo informace ve škole ... % respondentů, přičemž by výsledek byl vypočten jak od respondentů, kteří tuto možnost uvedli jako jedinou možnou, tak od těch, kteří tuto možnost uvedli v kombinaci s jinými, atd. Přílohy dále obsahují také použitý dotazník, články Úmluvy o právech dítěte a výtahy z právních předpisů vztahujících se k sociálně-právní ochraně dětí.

Diskuse a závěry práce: Výsledky práce jsou opětovně stručně shrnuty v diskusi a závěru. Diskuse tak působí spíše jako souhrn výsledků než jako diskuse nad jejími výsledky. Poněkud jsem postrádala zamyšlení autorky např. nad tím, proč výsledky vyšly, tak jak vyšly, jaké by mohly mít přínos do budoucna, jaké byly meze provedeného výzkumu, popř. na co by bylo potřeba se zaměřit v budoucích výzkumech či srovnání s výsledky jiných výzkumů nebo teoretických předpokladů publikovaných v literatuře. V závěru autorka pak představuje průřez celé své práce, a to jak teoretické tak praktické části. Na přehlednosti výsledků prezentovaných v závěru pak poněkud ubírá to, že autorka odpovídá nejen na položené hypotézy, ale také prezentuje další výsledky, které vzešly z vyhodnocení dotazníku. Závěr tak nepůsobí jako jasné a přehledné shrnutí hlavních výsledků práce, tj. jako přehled odpovědí na položené hypotézy.

Přínosem práce je kvalitní shrnutí teoretických i praktických poznatků, které jsou využitelné pro laickou i odbornou veřejnost. Přínos praktické části vidím dále v mapování názoru veřejnosti na aktuální a podstatné téma v oblasti péče o rodinu a dítě.

Přes určité a v převážné míře formální nedostatky, které jsem v tomto posudku zmínila, považuji práci za velmi zdařilou a hodnotnou, což se odráží i v navrženém celkovém hodnocení (viz níže).

Podněty k diskusi u obhajoby:

- Polemika nad tím, zda jakýkoli tělesný trest spadá do kategorie týrání dítěte, a to např. i s ohledem na v současnosti diskutovanou otázku zákazu tělesných trestů, tedy zda např. jít cestou absolutního zákazu všech tělesných trestů (což je z formálního hlediska jednodušší) nebo jít cestou posuzování každého tělesného trestu individuálně, popř. zda ukázaní tělesné síly není někdy na místě a výchovné.
- Diskutovat nad tím, jaká je role jednotlivých subjektů při řešení syndromu CAN (škola, policie, sociální pracovník – orgán soc. práv. ochr. dětí, zdravotníci, psychologové apod.).

Návrh závěrečného hodnocení:

V ý b o r n ě

Práci doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové dne 26. října 2008

Mgr. Zdeňka Schreierová
psycholog v Pedagogicko psychologické poradně Hradce Králové